

Stiprai Latvijai ir jābūt vienotai Latvijai

Biedrība "ELJA50" pulcē gan sabiedriski aktīvus bijušos trimdas latviešus, gan citus interesentus, un augustā Siguldā notika šīs organizācijas rīkots Mediju simpozījs. "ELJA50" jaunā valdes priekšsēdētāja Ilvija Pūce stājusies amatā nesen - pirms trim mēnešiem, taču viņa cer veikt nozīmīgu ieguldījumu aktīvās biedrības darbības turpinājumā.

Ilvijas Pūces uzskats ir, ka izglītošanās process dzīvē nevar beigties, jo, lai ietu laikam līdzī, ir visu laiku jāmācās vēl. Pati savā dzīvē to uzskatāmi realizē - Rīgas Juridiskajā augstskolā iegūst maģistra grādu starptautiskajās un Eiropas tiesībās, Latvijas Universitātē ir studējusi latviešu valodu un literatūru, kā arī beigusi piecus gadus garo tiesību zinātnes programmu, papildinājusi zināšanasursos un semināros Latvijā un ārvalstīs. Par savu izvēli viņa piebilst: „Tas bija apzināts lēmums studēt jurisprudenci, jo šajā nozarē nekad nevar kļūt garlaicīgi: tai ir tik daudz izpaušmju un novirzienu, - arī tad, ja par kādu tiešām zūd interese, tad, izmantojot domāšanas mehānismu, kurš ir līdzīgs visai profesijai, var stādāt citā veidā. Jurisprudence ir ļoti plaša.”

Intervijā Ilvija Pūce atklās savu redzējumu par dažādām sabiedrībai būtiskām un interesantām lietām.

Kāds bija aizsākums jūsu darbībai nevalstiskajā organizācijā „ELJA50”?

Pazīnu vairākus cilvēkus, kuri bija iesaistījušies „ELJA50” aktivitātēs, ar dažiem kopā dziedāju „Mārtiņkori”, ko savulaik dibinājis „Mārtiņa dziesmu grāmatas” sastādītājs Mārtiņš Zandbergs, un, ņemot vērā, ka ik mēnesi rīkote biedrības pasākumi bija ļoti interesanti, pirms 6 gadiem pakāpeniski sāku piedalīties tās darbā. Vēsturiski organizācijā apvienojušies cilvēki, kas saistībā ar Otro pasaules karu pārcēlušies vai dzimuši dažādās ārvalstīs, daudzi no viņiem tagad pastāvīgi dzīvo Latvijā. Tomēr pamazām biedrībā iesaistās arī tādi cilvēki kā es - dzimusi un augusi Latvijā, Rīgā.

Esat uz gadu ievēlēta par „ELJA50” valdes priekšsēdētāju. Gods un atbildība - kā jūs to uztverāt?

Esmu valdes priekšsēdētāja, taču lēmumi tiek pieņemti koleģiāli piecu cilvēku valdē, kurā joprojām aktīvi darbojas arī iepriekšējā biedrības priekšsēdētāja Ilze Tērmane. „ELJA50” principi paredz, ka valde un līdz ar to tās priekšsēdis tiek pārvēlēti katru gadu, jo tas tiešām ir intensīvs darbs, ko cilvēki dara bez samaksas, savā brīvā laikā. Un, lai cauru gadu nodrošinātu interesantu pasākumu programmu, reaģējot uz aktualitātēm sabiedrībā, kā arī sarīkotu ikgadējo vasaras forumu un dažkārt vēl kādu lielu, sabiedrībai nozīmīgu pasākumu, ir jāpieliek daudz pūļu. Pagājuši valde Ilzes Tērmanes vadībā ļoti aktīvi darbojās un pavasarī sadarbībā ar Somijas vēstniecību, Stokholmas ekonomikas augstskolu, kā arī biedrību "Iespējamā misija" sarīkoja vērienīgu izglītības semināru „Ceļš uz izcilu izglītību Latvijā”, kur bija pieaicināts viens no vadošajiem pētniekiem Eiropā izglītības jomā somis Pasi Sālbergs, pie-

dalījās arī Latvijas izglītības ministrs un daudzi speciālisti. Vasaras forums, kas bija veltīts mediju tēmai, tāpat izvērtās ļoti plašs un interesants, - līdz ar to jūtu lielu atbildību.

Vai ir jau kādas ieceres: esat plānojuši pārmaiņas vai turpināsiet tradīcijas?

Pirmā pārmaiņa ir tā, ka, ja ikmēneša tikšanās līdz šim parasti notika vai nu viesnīcā „Konventa sēta” vai „Rados un draugos”, tad šogad tās katru reizi rīkojam citā vietā, tādējādi paplašinot savas zināšanas par dažādām interesantām Rīgas vietām. Septembra vakars norisinājās peldošajā mākslas galerijā „Noass un Betanovuss” uz AB dambja, oktobrī tikāmies „Trīs brāļu” telpās Vecrīgā, kur par pilsētplānošanas jautājumiem stāstīja arhitekts un pilsētplānotājs no Toronto un Detroitas Andris Roze, kurš no 1993. līdz 2000. gadam bijis Rīgas pilsētplānošanas pārvaldes vadītājs, kā arī arhitektūras doktors, žurnāla „Latvijas Arhitektūra” galvenais redaktors Jānis Lejnīks. Jaunā valde ir plānojuši uzlabot „ELJA50” mājaslapas saturu, ņemot vērā, ka dzīvojam internetā iegūstamas informācijas laikmetā. Domājam izveidot biedrības Facebook profilu. Jāsāk prāt par iespējamā pavasara pasākuma tēmām un runātājiem, lai tas izdotos vērtīgs plašākai sabiedrībai.

Goda pienākums biedrībā - tas ir ļoti nozīmīgi, ka Latvijā kāds kaut ko dara sabiedrības labā.

Pilnīgi piekritu, jo spēcīgas ir tās valstis, kur ir spēcīga pilsoniskā sabiedrība, kur cilvēki ir ar mieru ziedot savu laiku - vienu no neatjaunojamiem un visdārgākajiem un resursiem - savas valsts, savas sabiedrības labā. Latvijā pilsoniskā sabiedrība vēl ir ceļā uz izaugsmi, vēl ir daudz ko darīt šajā ziņā, bet nenoliedzami attīstība

Uzziņai

Attiecībā uz privāto dzīvi īsumā jāpiebilst, ka Ilvija Pūce dzīvo Siguldā kopš 2008. gada un viņai ir četri bērni: 22, 20, 12 un 3 gadus veci.

Ilvija Pūce ikdienā strādā par Latvijas Cilvēktiesību centra vecāko juristi, veicot pētījumus, sniedzot atzinumus, vadot mācības, kā arī konsultējot klientus par cilvēktiesību pārkāpumiem. Viņa jau otrreiz ir ievēlēta par Latvijas pārstāvi Eiropas Padomes Spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanas komitejā.

notiek. Arī Siguldā, piemēram, Rotari kluba darbība, kurā arī esmu bijusi nedaudz iesaistīta, ir viens lielisks piemērs, kā bez atbildības un ar lielu laiku un enerģijas patērēju darbojas cilvēki, lai īstenotu dažādus projektus - sagādātu Siguldas bērniem tehnoloģiju torni bijušās 3. pamatskolas telpās, iepriekš - piesaistītu līdzekļus zupas virtuvei. Daudzas lietas nebūtu notikušas, ja cilvēki nepiekrītu strādāt sabiedrībai ārpus sava darba laika un ģimenes dzīves.

„ELJA50” organizētajā Mediju simpozijā tika apspriestas daudzas vērtīgas idejas, - kādas ir atsauksmes pēc šā pasākuma?

Man šķita interesanti, ka paši runātāji, paši dalībnieki, kas augstā līmenī pārstāvēja dažādus medijus un ar to darbību saistītas organizācijas, pēc foruma pateicās par iespēju sanākt kopā un daudzas lietas izrunāt savā vidē. Acīmredzot tam bija nozīme - rīkot pasākumu, kurā konkrēti jautājumi tiek apspriesti pietiekami konstruktīvi, augstā diskusiju līmenī, kas bieži ikdienas steigā nav iespējams, - arī tādēļ,

ka attiecīgie cilvēki, kas visi kopā veido mediju vidi, šādā atmosfērā savā starpā satiekas reti. Bija patīkami saņemt labas atsauksmes gan no runātājiem, gan klausītājiem, un gandarījums bija liels, īpaši pasākuma galvenajai organizatorei Ilzei Tērmānei, kura tur ieguldīja ļoti daudz darba. Un vēlreiz gribu piebilst - bez kādas atbildības, - gluži otrādi, biedrības biedri maksāja par savu dalību forumā, lai būtu iespējams nosegt telpu un tehnikas izmaksas, savukārt runātāji piekrita uzstāties, neprasot samaksu par to.

Runājot par biedrībām, - jūsprāt, vai biedrība „Delna” tiešām pamatoti aktualizē dažādus jautājumus, vai kā citādi?

Domāju, ka katrai sabiedrībai ir vajadzīgs "sargsuns", un „Delna” savā ziņā pilda šo funkciju, aktualizējot dažādus jautājumus, kuri šķiet gan juridiski, gan morāli apšaubāmi. Piemēram, šobrīd „Delna” ir paziņojusi, ka gatavojas sniegt pieteikumu Satversmes tiesā fotoradaru lietā, kur pieņemts lēmums nepiemērot Publisko iepirkumu likumu fotoradaru iegādei. „Delnas” arguments ir, ka tādējādi ilgtermiņā tiek grauta uzticība valsts pārvaldei, un es tam pilnībā piekrišu. Bet ir arī jāņem vērā, ka šāda organizācija ir viena, tai ir ierobežoti resursi - gan finansiālie, gan cilvēkresursi, - tālab nebūtu īsti godīgi saukt: - kāpēc „Delna” aktualizē šīs nelikumības, bet ne citas? Ir teiciens, ka viens nav karotājs, un tā atkal nonākam pie tā pašā - jo stiprāka būs pilsoniskā sabiedrība, jo nopietnāk, neatkarīgāk un plašāk tiks uzraudzīti procesi sabiedrībā..

Lūdzu, iepazīstiniet ar sava pamatdarba aktualitātēm!

Latvijas Cilvēktiesību centrs darbojas gandrīz 20 gadu un ir neatkarīga nevalstiska organizācija, kas nodarbojas ar cilvēktiesību izglītību, kā arī pētniecību par cilvēktiesību un nacionālo attiecību jautājumiem. Pēdējos gados LCC galvenokārt ir pievērsis uzmanību divām plašām jomām: cilvēktiesībām slēgtajās iestādēs un sociālajai integrācijai. Dažādu projektu ietvaros veicam pētījumus, rīkojam seminārus un konferences, piedalāmies valdības darba grupās, pēc pieprasījuma sniedzam atzinumus institūcijām, ieskaitot Satversmes tiesu, nodrošinām juridisko palīdzību mazaizsargātām grupām. Mēs ilgus gadus izdevām pārskatu par attīstību Latvijā cilvēktiesību jomā, taču dažādu iemeslu dēļ vairākus gadus šo darbu neesam veikuši. Pēc tagad nolēmām izveidot pārskatu „Cilvēktiesības Latvijā” par pēdējiem četriem gadiem. Tas ir nozīmīgs informatīvs avots gan profesionāļiem, gan studentiem, gan interesentiem vienkāršā, „nejuridiskā” valodā, īsi akcentējot, mūsaprāt, galvenos attīstības virzienus dažādās jomās. Sadaļas, kuras pārziņo es, ir slēgtās iestādes, policija, kā arī tiesību aizsardzības iestāžu darbība.

Šobrīd jums ir pēc kārtas jau otrs ams mandāts Eiropas Padomes Spīdzināšanas un necilvēcības vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanas komitejā, - lūdzu, iepazīstiniet ar šo darbu!

Tas ir amats, kurā, no vienas puses, pārstāvu Latviju, bet, no otras, man jābūt neatkarīgai ekspertei, kas izvēlta savu zināšanu dēļ šajā jomā. Komitejā darbojas 47 Eiropas Padomes (EP) dalībvalstu pārstāvi, kas papildus savam pamatdarbam trīs reizes gadā sapulcējas plenārsēdēs, kā arī katrs piedalās 2-3 vizītēs gadā uz kādu no Eiropas Padomes valstīm, izņemot sevis pārstāvēto valsti, - tas ir, arī ieskaitot tādās valstīs kā Turcija, Krievija, Azerbaidžāna, Gruzija, Bosnija u.c. Vizīte nozīmē 10-12 dienas smaga darba no agra rīta līdz vēlam vakaram cietumos, policijas un imigrācijas iestādēs, kā arī psihiatriskajās slimnīcās vai pansionātos; proti, visur, kur cilvēki ir ievietoti neatkarīgi no savas gribas. Tiek pārbaudīta dokumentācija, vērtēti apstākļi, likumu ievērošana un reālā apiešanās ar cilvēkiem, kam atņemta brīvība. Darbs ir sarežģīts, tai pašā laikā interesants, un tā ir lieliska iespēja satikt kolēģus no visās Eiropas, kuri ir profesionāļi šajā nozarē, - lielākoties juristi un ārsti. Tieši profesionalitāte, līdzsvarotība un secinājumu pamatotība ir tās īpašības, kas valstīm komitejas rekomendācijas liek uztvert nopietni. Tā pieredze, ko iegūstu EP amatā, noder arī strādājot Latvijā, un otrādi, - mana pieredze ar Latvijas slēgtajām iestādēm palīdz man pildīt šo pienākumu.

Gadījumi, kad slēgtajās iestādēs notiek spīdzināšana vai necilvēcīga, pazemojoša attieksme, ir visās valstīs. Nav tā, ka attīstījās valstis, kur nenoliedzami ir cilvēcīgāki apstākļi, šādu incidentu nebūtu. Katrā valstī ir citas, specifiskas problēmas, bieži atšķiras pat iestāžu no iestādes vienas valsts ietvaros.

Vizīšu beigās komitejas pārstāvi tiek aicināti attiecīgās valsts valdību, parasti ministru līmenī, sniegtot īsu pārskatu par vizīti un norādot rekomendācijas, kas būtu ieviešamas nekavējoties, un vairāku mēnešu laikā sastāda aptverošu ziņojumu valdībai ar rekomendācijām, kas jāievieš sistēmā pakāpeniski. Valdības savukārt sniedz atbildi, un vēlāk publisko šo ziņojumu. Ir gandarījums redzēt, ka rekomendācijas izkustina iesīkstējušās problēmas, veicina uzlabojumus.

Mūsdienās nereti šķiet, ka svarīgi būt juridiski zināšanām, lai nenokļūtu nepatīkšanās..

Pilnīgi piekrišu jums, - manuprāt, būtu pilnīgi nepieciešams, lai skolās, īpaši vidusskolās, būtu kaut neliels kurss, kur jau laikus iemācītu vienkāršākos juridiskos jautājumus. Piemēram: ko nozīmē ņemt kredītu? Tas it kā ir tik vienkārši, aizsūti īsziņu, un viss, - bet ko tas nozīmē juridiski, kādas sekas rodas, kas notiks, ja kredīts netiks laikus atdots? Tāpat ir svarīgi zināt, ko nozīmē laulība, - tā nav tikai romantika, balta kleita un puķes pie Turaidas Rozes kapa. Laulība ir līgums ar nopietnām sekām, kas skaidri jāapzinās, - un otrādi, - ir jāapzinās, kādas sekas vienā dienā var iestāties, ja ar kādu, kā pieņemts teikt, tikai dzīvo kopā, tomēr veidojot kopīgu mājsaimniecību un ieguldot tajā savus līdzekļus, laižot pasaulē kopīgus bērnus. Neskaitāmi šādi praktiski jautājumi, kas ikdienā nemaz nešķiet juridiski, pēc būtības ir juridiski.

ki. Būtu bezgala svarīgi sniegt šāda veida informāciju jauniešiem, lai pienācīgi sagatavotu viņus dzīvei.

Jūs nesēn vadījāt semināru par diskrimināciju valsts iestādēm, - vai reaģējot uz problēmām?

Tas drīzāk bija informatīvs pasākums, jo iestādēm ikdienā jāaskaras ar šo jautājumu. Diskriminācija ir jēdziens, kas bieži tiek lietots vietā un nevietā, taču jāsaprot, ka juridiski tas ir visai šaurs koncepts un nebūt ne katrs tiesību pārkāpums ir diskriminācija, - svarīgi zināt, pēc kādiem kritērijiem to atpazīt un kādi ir tās novēršanas mehānismi. Vienlaikus diskriminācija ir parādība, kas sāpīgi sit mazāk aizsargātās grupas, un, pat saprotot, ka to nav iespējams izskaust pilnībā, ir jācenšas to ierobežot.

Kā jūs komentētu personu datu neaizskaramības likumu, kas liedz publikot uzvārdus, kaut arī veikti nodarījumi vai sakrāti parādi?

Tas ir sarežģīts jautājums, jo personas dati var tikt publicēti, lai nodrošinātu sabiedrības interešu ievērošanu vai realizētu publiskās varas uzdevumus, taču to var dažādi interpretēt. Protams, no vienas puses, šķiet - kāpēc nepieņemt mājas kāpņu telpā lapu ar parādnieku uzvārdiem, lai taču protas un samaksā par siltumu! Tai pašā laikā ir jāatceras, ka šiem cilvēkiem ir dažādi apstākļi, viņiem ir arī bērni un vecāki, kurus tas skars, un tas padara šo datu aizsardzības jautājumu vēl jūtīgāku. Man ir bijuši klienti, kas raksta, - labi, televīzijā parādīja mani pie tiesas zāles durvīm, labi - nosauca manu vārdu un uzvārdu, - bet kāpēc parādīja māju, kur bija mana dzīvesvieta un kur dzīvo mana ģimene? Tiešām - kādas sabiedrības intereses tiek nodrošinātas ar šādu rīcību? Citi jautā - kāpēc man uz katra stūra prasa personas kodu? Jā, arvien biežāk ir gadījumi, kas klasificējami kā "identitātes zādzība", kad jaunprātīgi tiek izmantoti pat legāli iegūti personas dati, radot cilvēkiem nopietnas nepatīkšanās. Diemžēl jāatzīst, ka datu aizsardzības jomā tiesību aizsardzības iestāžu, ieskaitot tiesu praksi, vēl nav noformulējušies.

„Viss noticis saistībā ar likumdošanu...”, ar saistošajiem noteikumiem... - nereti situācijās, kas šķiet klaji nelikumīgas, izskan šādi argumenti. Vai ar šiem izteikumiem var pamatot daudzas lietas?

Ja tiek pateikts, ka kaut kas ir likumīgs, tas vēl nenozīmē, ka tas tā tiešām arī ir. Būtbūt vienas valsts pārvaldes un tiesiskās sistēmas uzdevums būtu nodrošināt, lai lietas funkcionētu pēc iespējas pareizi, pēc iespējas tiesiskā un efektīvā veidā. Tomēr dažkārt valsts iestādes, kam būtu jānodrošina laba pārvalde sabiedrības interešu labā, sastāda garus un šķietami likumpamatotus lēmumus, kas nebūt nesaskan ar likuma garu, un tiesa vēlāk tos ir spiesta atcelt. Tādējādi tiek tērēts gan laiks, gan nauda, ieskaitot mūsu visu - nodokļu maksātāju - naudu. Tāpat jebkurā sistēmā būs cilvēki, kas centīsies izmantot likumu nianšes, lai rūpētos par savām privātām interesēm, - jautājums, vai

cilvēks mums līdzās

konkrētā sabiedrībā ir, kas to pamana un vēlas ar to cīnīties, vai drīzāk nopriecājas, cik veikli tas izdodas, jāpamēģina arī pašam! Tas tiešām bieži ir mazāk juridisks, vairāk morāles un tiesiskās kultūras jautājums.

„Viņi dara to, kas nav aizliegts, realizējot savas savtīgās intereses.” Kā jūs komentētu tiesisko ciniskumu, ko vērojam, kad Aivars Lembergs ar 15 advokātiem cenšas aizstāvēt savu taisnību?

Demokrātiskā valstī katram ir tiesības visiem līdzekļiem, zobiem un nagiem, tiesiskās sistēmas ietvaros aizstāvēt savu taisnību. Arī Aivaram Lembergam. Cits jautājums ir, vai valsts ir pietiekami stipra, lai pretī liktu augsti kvalificētu izmeklēšanu un apsūdzību. Ja Lembergam ir vairāki advokāti, vai valsts var nodrošināt sabalansētu pretsparu? Runājot par ētiskiem aspektiem, jebkurā sistēmā būs cilvēki, kas neievēros līdzsvaru starp savām un sabiedrības interesēm, atrodoties pozīcijā, kuru iespējams izmantot. Bet jāatceras, ka uz papīra nav iespējams paredzēt visus gadījumus, jautājums ir par iekšējo pārliecību un godaprātu. Kas ir galvenais no diviem mērķiem, atrodoties konkrētā amatā, personīgās intereses vai sabiedrības intereses, kas šajā amatā jānodrošina? Un vēl ir svarīgi, lai sabiedrība pati funkcionētu tādā veidā, lai darbības, kuras var mēģināt attaisnot legāli, bet ne morāli, tiktu nosodītas, nevis plaši akceptētas.

Kāda ir jābūt stiprai Latvijai?

Stiprai Latvijai ir jābūt vienotai Latvijai. Briesmīgākā lieta, kas notiek valstī, kurā ir knapi divi miljoni cilvēku, kas cītur ir vienas priekšpilsētas iedzīvotāju skaits, cilvēki lepn

sevi iedala "Latvijas latviešos", "nodevīgajos Īrijas latviešos", "trimdas latviešos, kuri neko no vietējām problēmām nesaprot", "bezkaunīgos politīķos", "plēsīgajos uzņēmējos", "daudz bērnu ģimenēs, kas to vien dara, kā izkrāpj pabalstus", "neistajos latviešos no jautām ģimenēm" un tā tālāk, un tā joprojām, beigās neviens nav labs, ne ar vienu nevar sadarboties.... Vienai tik nelielai valstij tas ir nāvējoši. Mums, gluži otrādi, vajadzētu atbalstīt jebkuru ģimeni, katru bērnu, lai būtu cerība uz valsts attīstību, jo mēs esam tik, cik mēs esam. Ja mēs tik nelielo Latvijai piederīgo skaitu vēl skaidām un dalām, tad kas mums atliek? Tas ir pats svarīgākais- būt vienotiem.

Otra būtiska lieta- zināt savu vēsturi un zināt savu valodu. Vienaļga, vai Latvijas vēsturi māca atsevišķi vai pasaules vēstures kontekstā, bet tā jāzina. Cilvēki, kas neapšaubāmi uzskata sevi par Latvijas patriotiem, nevar atbildēt, kāpēc Lāčplēša diena ir Lāčplēša diena. Otrs sāpīgs jautājums ir valoda, - manu prāt, skolas programmā tā tiek mācīta pārāk sarežģītā veidā, līdz ar to kārtīgi neiemācot pamatlietas, - kur rakstīt "s", kur- "z", kur "i", kur- "ī", kur lietot lielo, kur mazo sākumburtu, un nelikt komatus tikai pēc garastāvokļa, bet arī pēc vienkāršiem likumiem. Lai Latvija būtu stipra, mums pašiem ir jāspēj domāt latviski un izteikties latviski.

Pastāstiet, lūdzu, par dzīvi Siguldā; ko izjutāt kā siguldiete kopš 2008. gada?

Siguldā dzīvot ir ļoti patīkami un ērti, te ir laba infrastruktūra: skolas, kultūras iestādes, banks, veikali. Viss ir ērti un vienkārši sasnie-

dzams. Tiek izbūvēti velosceļi, ir kur staigāt un nūjot. Domāju, ka dome ļoti veiksmīgi pie- saista Eiropas Savienības līdzekļus dažādiem projektiem, kas uzlabo siguldiešu dzīvi. Man pašai dzīvi Siguldā dara patiešām ļoti patīkamu cilvēki, kurus satieku ikdienā. Gribu pateikt milzīgu, vislielāko paldies laipnajiem pārdevējiem veikalos un tirgū, izpalīdzīgajiem Siguldas autobusu šoferiem, kas nekad nav atteikuši palīdzēt iekāpt ar bērnu ratiņiem. Tie ir cilvēki, kas padara dzīvi gaišu ikdienā, rada pozitīvas emocijas un būtībā veido pilsētas seju. Arī ārsti un skolotāji, - te gribu minēt sava dēla bijušo klases audzinātāju skolotāju Pētersoni, kura veltī bērniem patiesu interesi, - ne tikai attiecībā uz mācībām, bet arī uz to, kā bērns jūtas. Un, protams, man ir ļoti veicies ar lieliskiem kaimiņiem- uz visām debespusēm no mūsu dzīvesvietas. Ir patīkami dzīvot Siguldā.

Jūsuprāt, kāda ir svarīgākā dzīves gudrība?

Būtiska lieta, ko vēlētos iemācīt saviem bērniem, ir laipnība, - nevis uzsplēta laipnība, bet spēja pieņemt cilvēkus, kādi viņi ir, - tas ne vienmēr ir tik viegli, jo cilvēki var būt kaitinoši, arī pašam var būt dažādi garastāvokļi, bet svarīgi atcerēties, ka katrā cilvēkā ir kaut kas lielisks. Cilvēku raksturo tas, cik viņš ir atvērts, cik viņš ir spējīgs pieņemt citus un notiekošo, mācīties, sekot laikam, lai spētu argumentēt savu pozīciju, - arī cik viņš ir spējīgs sadarboties ar citiem cilvēkiem. Būt laipniem, spējīgiem sadarboties un argumentēt savu viedokli, - tās būtu tās lietas, ko gribētu iemācīt saviem bērniem.

Teksts un foto: Ināra Miškina

Izdots rakstu krājums „Valoda laikā un kultūrtelpā. Atim Kronvaldam 175”

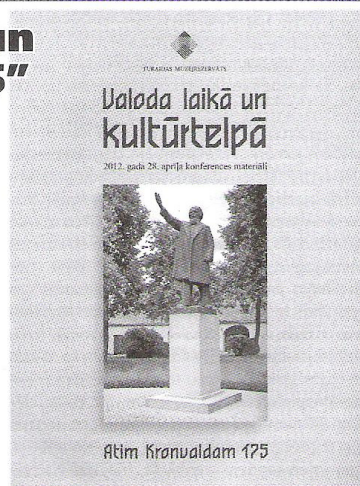
Turaidas muzejrezervāts sadarbībā ar apgādu „Zinātne” izdevis 28.aprīlī notikušās konferences „Valoda laikā un kultūrtelpā. Atim Kronvaldam 175” rakstu krājumu, kurā publicēti visi konferences ziņojumi un uzrunas.

Starpdisciplinārajā konferencē savās atziņās par valodas, laika un telpas mijiedarbību dalījās latviešu valodas pētnieki un vēsturnieki. Konferencē ar uzrunām piedalījās Turaidas muzejrezervāta direktore Anna Jurkāne, Latviešu valodas aģentūras direktors Jānis Valdmānis, Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts valodas politikas nodaļas vadītāja Zaiga Sneibe un Siguldas novada Kultūras pārvaldes vadītāja Jolanta Borīte, aicinot sabiedrību uzturēt dzīvu latviešu valodu un interesi par vēsturi. Grāmatas nobeigumā lasāma arī dzejnieka un tulko-tāja Edvīna Raupa emocionāli patriotiskā runa, kuru viņš teica konferences noslēgumā pie tēlnieka Teodora Zaļkalna veidotā Ata Kronvalda pieminekļa Siguldā.

Krājumā publicēti ziņojumi: Dr. hist., LU Vēstures un filozofijas fakultātes Vīduslaiku

vēstures katedras asociētā profesore Valda Kļava "Latviešu literārās valodas veidošanās sākumi: vēsturiskā vide kā valodas attīstības faktors"; Dr. habil. philol., LU Latviešu valodas institūta direktore Ilga Jansone "Latviešu valodas attīstība: no Kronvalda iecerēm līdz mūsdienu situācijai"; Dr. habil. philol., LU Humanitāro zinātņu fakultātes profesore, 11.Sa-eimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētāja Ina Druviete "Latviešu valoda kā nacionālās identitātes pamats: Ata Kronvalda ieguldījums mūsdienu skatījumā"; Rakstniecības un mūzikas muzeja kolekciju kuratore Ilona Miezīte "Atis Kronvalds un viņa devums latviešu kultūrā"; Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja literatūras sektora vadītāja Dace Zvirgzdiņa "Skolotāju konferences Cesvaines draudzē 19.gs. 80.gadu vidū"; Dr. hist., Cēsu vēstures un mākslas muzeja galvenais speciālists Tālis Pumpuriņš "Jānis Cimze Vidzemē un Eiropā"; Turaidas muzejrezervāta galvenais speciālists Egils Jemeljanovs "Turaidas muižas Šveices māja un Vidzemes skolotāju konferences Turaidā 19.gadsimtā".

Konferences rakstu krājuma atvēršana

notika 8.novembrī Turaidas muzejrezervātā gadskārtējās zinātniski praktiskās konferences ietvaros.

Grāmatu var iegādāties Turaidas muzejrezervāta Apmeklētāju centrā ziemas sezonā katru dienu no 10.00 līdz 17.00.

TMR Izlītojošā darba un komunikācijas daļas vadītāja Anda Skuja